

PROTOKOLL 4/2023

Tid: Torsdag den 22 juni kl. 11:28 -13:50 svensk tid

Plats: Kukkolaforseen, Kukkolaforseen 184, 95391 Haparanda, Sverige

Närvarande: Timo Jokelainen, Bengt Niska, Kalervo Aska, Elli-Maria Kultima, Birgit Niva, Annika Sallisalmi och Camilla Ahlstrand

1. Mötets öppnande
Viceordförande Timo Jokelainen ordförande på mötet eftersom Sveriges ordförande inte kunde närvara. Jokelainen förklarade mötet öppnat kl 11:28 svensk tid.
2. Mötets beslutsförhet
Beslut: Mötet var inte beslutsfört, eftersom en av svenska ledamöter inte deltog i mötet. Konstaterades att de ärenden som förutsätter mötets beslutsförhet, godkänns via- e-postmetod efter mötet.
3. Godkännande av ärendelistan
Ahlstrand tillade att i punkt 11, där det står felaktigt Umeå universitet borde stå Uleåborgs universitet.
Beslut: *Ärendelistan godkänns med denna förändring.*
4. Godkännande av föregående mötets protokoll
Beslut: Protokoll av 2023-04-20 godkänns i följande sammanträdet.
5. Nästa sammanträden
Beslutsförslag: *Den 26-27 september 2023 i Ainola i Ylitornio. Tiden föreslås till ordförande Johan Antti men sekretariat tar först reda på om Ainola är ledig då.*
6. Begäran att utnämna svensk ordförande till kommissionen fr.o.m. 2023-10-01 skickats till Klimat- och näringslivsdepartementet 2023-06-08. För kännedom.
7. Förslag om arrangemang av Vattenparlament under 2023. Diskussion om seminarieteman.
I diskussionen kom man fram att seminarieteman kan vara den gröna omställningen, återställningsåtgärder samt fiskforskningen. Vattenparlamentet kan anordnas under vecka 47. Sekretariatet börjar förbereda seminariet.
8. Gränsöverskridande verkningar, överenskommelsen §16 likabehandling i ljuset av den senaste tidens svenska rättspraxis i verksamheter inom Torne vattendistrikt (Kaunis Iron AB miljö tillstånd, Viscaria gruva tillståndsansökan). Fört för kännedom till departementet och ministeriet (överenskommelsen §10 och §30). För kännedom. Kommissionen måste följa upp hur överenskommelsen tillämpas. Därför togs dessa fall togs upp som exempel. Konstaterades att olika projekt i vattenområdet kan utgöra kumulativa effekter och projekt kan hamna i läget där de tävlar om rätt till utsläpp till vattnet, som exempel nämndes gruvindustrin.
9. Förslag från Tapio Ukkonen om vägbank och rörbro (spännvid 4,6 meter), väg 98, över Torneälvs bigren till ön Vähäsaari mot Aavasaksa. Vägbank borde ersättas med en längre bro för bättre vattenflöde och mindre översvänningsrisk. Övertorneå

kommun har år 2021 begärt Region Norrbotten prioritera frågan i länstransportplanen.

Beslut: Sekretariatet förbereder ett brev till Region Norrbotten där det framgår behovet att reparera vägen för att förebygga översvämningsrisker och garantera försörjningstryggheten. Sekreterarna informerar också Ukkonen.

10. Gränsälvscommissionens representant i NTM-centralens översvämningsgrupp (sammanställning av översvämningsplanering i finska Tornedalen) Kommissionens sekretariat verkar som representant (sakkunnig) till översvämningsgruppen. För kännedom. Konstaterades att ingen nominering görs av sekretariatet utan sekreterarna deltar i översvämningsgruppen vid behov.
11. Förfrågan att delta i en forskningsstudie om Gränsöverskridande regional resiliens RE-NORTH med en intervju, forskare Satu Kivelä, geografi, Umeå universitet. Kontakt från kommissionen är Johan Antti. För kännedom.
12. UNECE Sustainable Development Goals framstegsrapportering 2023 om gränsöverskridande vattensamarbete pågår. Sverige/HaV har frågat och fått sekretariatets syn på ett antal frågor som i år fokuserade på inkludering av kvinnor, unga, urfolk mm. i överenskommelsen, samarbetsmekanism och praxis med intressenter. Svaren i Bilaga 12. Harmonisering av svaren till UNECE sker mellan Sverige (HaV) och Finland (JSM). För kännedom om rapportering: https://unece.org/environmental-policy/water/transboundary_water_cooperation_reporting
Senaste rapport 2021: https://unece.org/sites/default/files/2021-12/SDG652_2021_2nd_Progress_Report_ENG_web.pdf
Finsk-svenska gränsvattensamarbete nämndes p.g.a. utveckling av informationsdelning om vattenstatusdata mellan länderna. För kännedom.
13. Reflektion efter studieresan till Tweed-älven och River Tweed -kommissionen. Föreslogs att Simja Lempinen gör en reseskildring som också blir en del av verksamhetsberättelsen.
14. Reflektion efter vårens översvämnings och skadebekämpning längs gränsälvarna. Konstaterades, att samarbete i översvämningsriskarbete behöver fortgå. Flödesmodelleringen kunde inte ge ordentlig prognos om översvämningsens skala i hela avrinningsområdet då det blev snabbt varmt och regn samtidigt i hela avrinningsområdet.
15. Reflektion efter årsmötet med kommissionens styrande departement/ministerium. Bearbetning av förslag (icke-bindande underlag 2022 av Rekolainen) till jord- och skogsbruksministeriet vidare tillsammans med ministeriet, departementet och kommissionen, ("Investigation on the application of the border river agreement") I mötet presenterades kommissionens syfte samt verksamhet under det senaste året. Diskussion om kommissionens anslagsförslag 2024 samt om kommissionens medel, att hur de räcker till. Det konstaterades att det är positivt att det är tre personer som arbetar på sekretariatet. Förslag på Rekolainens rapport förbereds i en arbetsgrupp som består av ministeriernas och kommissionens representanter, inga personer utnämndes. Kommissionen bjuder in ministerierna till Tornedalen i oktober.
16. Fiske i gränsälven, aktuellt, informering. Arbetsgrupp för fiskestadgan sammanställs åter efter fiskesäsongen. Diskussion

På kommissionens hemsida finns aktuella uppgifter om fiskeregler, fiskekort, länk till Kattilaforsens ekolod osv. Konstaterades att kommissionens arbetsgrupp om fiskefrågor utvärderar fiskereglerna enligt sommarens erfarenheter på hösten.

17. Kansliets personal och semestertid. För kännedom

18. Yttrandebegäran och beslutsärenden, för kännedom, Bilaga 18

19. Möten och seminarier

Kommande

2023-06-13,14,15 Internationellt havsforum eMSP NBSR, workshop "Strengthening the ecosystem-based approach in MSP and supporting sustainable blue economy, Helsingfors, Lempinen

2023-06-16 Nationell havsplanering-workshop, "Havsplanering som beaktar naturen", Helsingfors, Lempinen

2023-09-6,7 Vattendagar i Norr, i Storuman

Gångna:

2023-04-21 Översvämningsmöte med myndigheterna, Teams, Ahlstrand, Lempinen

2023-04-26 Torne-Kalixälvars vattenförbund, årsmöte i Pajala, Ahlstrand

2023-04-26 Klimatförändring och yttersta företeelser i vädret – påverkan till naturen och naturresursekonomi, Naturresursinstitutet LUKE, webinar. Sallisalmi

2023-05-11 Markanvändning som är bäst för vattendrag (fri översättning av seminariets namn), Naturresursinstitutet, webinar, Sallisalmi

2023-05-16 Riskbedömning och kvalitetskontroll av vattenförsörjning, Ympäristö- ja terveys-lehti, webinar. Sallisalmi

2023-05-22 Rena vattnen, vattenramsdirektiv, UEF, webinar. Sallisalmi

2023-05-25 Good practices in the climate work of municipalities and regions -seminar. Kemi. Ahlstrand, Lempinen

2023-05-29 Årsmöte med Klimat- och näringslivsdepartementet och Skogs- och jordbruksministeriet i Stockholm. Antti, Jokelainen, Sallisalmi, Ahlstrand, Lempinen

2023-05-31-06-01 Norra Finlands vattenvård och vattenrestaurering, webinar. Sallisalmi

2023-06-05 Havsbaserad vindkraft-seminarium (FI), lägesuppdatering, TEAMS. Lempinen

2023-06-07 Infinited Fiber Company, öppet möte om nyfiberfabrik.-projektet i Kemi, Lempinen, Ahlstrand

2023-06-07 Leader Outokaira. Informering om den pågående programperioden. Vojakkala, Torneå. Sallisalmi

20. Övriga ärenden

Förslag: Matti Myllykangas har kontaktat sekretariatet om ett inkluderande utrednings- och intervjuprojekt kring de senaste decennierna för Torneälvslox och laxfiske. Kommissionen skulle initiera projektet och sammankoppla forskare, lokala aktörer, kommissionens ledamöter och sakkunniga mm. i gränsområdet. Resultat skulle publiceras som antologi e.dyl.

För kännedom, diskussion om förslaget fortsätts vid nästa möte.

21. Mötets avslutande

Ordförande avslutade mötet kl 13:50 svensk tid och önskade alla trevlig midsommar.